Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0697

(mr. M.E.J. Bracco Gartner, voorzitter en mr. R.G. de Kruif, secretaris)

Klacht ontvangen op	31 december 2021
Ingediend door	De consument
Tegen	Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Utrecht, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	17 augustus 2022
Aard uitspraak	Niet-bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

De consument is slachtoffer geworden van boilerroomfraude. Hij vindt dat de bank in haar zorgplicht is tekortgeschoten en vordert daarom een schadevergoeding van de bank. Volgens de vaste lijn in haar uitspraken is de commissie van oordeel dat de bank uitsluitend is opgetreden als betaaldienstverlener en daarom niet verplicht was om de betaalopdrachten van de consument nader te onderzoeken. De vordering wordt daarom afgewezen.

1. Procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de bank. De consument is in de gelegenheid gesteld om repliek in te dienen maar heeft daar geen gebruik van gemaakt.

1.2 De consument is in deze zaak vertegenwoordigd door advocaat mr. C.C. Hofman, kantoorhoudende te Haarlem.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consument heeft gekozen voor een niet-bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 9 oktober 2017 heeft de consument een transactie van € 8.900,- verricht vanaf zijn betaalrekening bij de bank naar een rekening van Bitonic/Bitconnect. Daarvoor zijn of zouden cryptocurrency (bitcoin) worden aangekocht. Volgens de consument is hij daarbij opgelicht en is hij in 2018 zijn inleg (en het voorgespiegelde rendement) kwijtgeraakt.

2.2 Op de overeenkomst met de bank waren ten tijde van de betreffende transactie de 'Algemene Bankvoorwaarden' en de 'Voorwaarden betalen en online diensten 2016' van de bank van toepassing.

2.3 De consument heeft bij brief van 5 mei 2021 de bank verzocht om de door hem geleden schade te vergoeden. De bank heeft vervolgens op 13 en 14 juli 2021 telefonisch contact met hem opgenomen en per brief van 23 juli 2021 de vordering van de consument afgewezen.

2.4 Bij brief van 20 augustus 2021 heeft de consument zijn klacht bij de bank ingediend. De bank heeft die klacht bij brief van 4 oktober 2021 afgewezen.

De klacht en vordering

2.5 De consument acht de bank gehouden om hem voor € 8.900,- schadeloos te stellen, omdat de bank haar zorgplicht heeft geschonden door niet, dan wel onvoldoende, te waarschuwen voor de risico's verbonden aan de betreffende transactie en/of het beleggen in cryptocurrency en/of door deze transactie toe te staan en niet te hebben tegengehouden of te hebben gecontroleerd.

Het verweer

2.6 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar gaat het om?

3.1 Dit geschil draait om de vraag of de bank de op haar rustende zorgplicht heeft geschonden en daarom de door de consument geleden schade dient te vergoeden.

3.2 In lijn met eerdere uitspraken – zie onder meer Geschillencommissie Kifid nrs. 2019-1022, 2020-086, 2020-150, 2020-407, 2021-0502, 2021-0839 en 2022-0554 – dient deze vraag ontkennend beantwoord te worden.

De bank is opgetreden als betaaldienstverlener

3.3 De bank is uitsluitend als betaaldienstverlener opgetreden. De consument heeft de betalingstransacties zelf geïnitieerd en geautoriseerd conform de gestelde voorwaarden. Als betaaldienstverlener is de bank op grond van artikel 7:533 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek (BW) gehouden gehoor te geven aan de gegeven betaalopdrachten, als aan de daaraan gestelde voorwaarden is voldaan. Uitgangspunt daarbij is dat de bank geen verwijt treft als zij betalingstransacties zonder nadere monitoring uitvoert. Wel kan van de bank worden verwacht dat zij tot onderzoek zou overgaan indien zij op de hoogte was van ongebruikelijk betalingsverkeer, hetgeen kan wijzen op illegale beleggingsactiviteiten, alsmede het daaraan verbonden gevaar. Bepalend is datgene waar de bank zich daadwerkelijk van bewust was.[1] In deze zaak is niet gebleken dat de bank ten tijde van de verrichte betalingsopdrachten ervan op de hoogte was dat de gelden werden overgemaakt naar een mogelijk onbetrouwbare partij. De bank had daarvan ook niet op de hoogte hoeven te zijn. De bank is namelijk niet verplicht de persoon of maatschappij achter het rekeningnummer te controleren.[2] Uitgangspunt daarbij is dat de bank geen verwijt treft als zij betalingstransacties zonder nadere monitoring uitvoert

3.4 De consument heeft naar het oordeel van de commissie ook onvoldoende duidelijk gemaakt waarom de bank de betreffende overboeking had moeten detecteren. Het enkele feit dat het om een eenmalige betaling ging aan een (nieuwe) onbekende partij waar de consument niet eerder (grote) bedragen naar heeft overgemaakt is onvoldoende om aan te nemen dat de bank deze betaling als frauduleus had moeten detecteren. Van de bank kon in dit geval dan ook niet worden verwacht dat zij de overboeking blokkeerde of de consument waarschuwde. Eerst en vooral omdat, zoals hiervoor reeds is overwogen, een algemene monitorings-verplichting niet snel wordt aangenomen. Daarnaast acht de commissie voor dat oordeel van belang dat het niet gaat om een onbevoegde transactie, maar om transactie die met instemming van de consument is verricht.

Verplichtingen Wwft

3.5 De commissie begrijpt de stellingen van de consument omtrent de verplichting van de bank om de identiteit van de ontvangers vast te stellen zo dat hij een beroep doet op de verplichtingen voor de bank die voortvloeien uit de Wwft.

[1] Zie Hoge Raad 27 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3399.
[2] Zie rechtbank Amsterdam 18 november 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:9493 en rechtbank Amsterdam 13 juli 2018, ECLI:RBAMS:2018:4656.

3.6 Naar het oordeel van de commissie kan de consument in het onderhavige geval geen beroep doen op het al dan niet nakomen van Wwft-verplichtingen (dan wel verplichtingen uit de daaraan ten grondslag liggende Europese of internationale richtlijnen) door de bank. De verplichtingen van de bank tot het doen van cliënten-onderzoek in het kader van de Wwft dan wel het melden van ongebruikelijke transacties zijn in het leven geroepen ter bescherming van het algemene maatschappelijke belang om witwassen en financiering van terrorisme te voorkomen en niet ter bescherming van derden tegen vermogensschade die kan ontstaan door frauduleus betalingsverkeer. De transactiemonitoring ziet op witwassen (door de klant zelf) en niet op fraudedetectie (gericht op betalingen gedaan in opdracht van de klant). Van een (contractuele) verplichting jegens de consument om cliëntenonderzoek te doen is geen sprake. Zelfs als zou komen vast te staan dat de bank haar verplichtingen uit de Wwft heeft geschonden en zij daardoor niet op de hoogte is geraakt van ongebruikelijke transacties en het daaraan verbonden gevaar, dan kan daaruit niet de conclusie worden getrokken dat het niet waarschuwen van de consument een wan-prestatie oplevert.[3]

Conclusie

3.7 Dit alles leidt tot de slotsom dat de klacht van de consument ongegrond is en dat zijn vordering moet worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen beroep open bij de Commissie van Beroep Kifid. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen 2 weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 1 maand na de verzenddatum van de uitspraak een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie vanaf 1 april 2017, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

[3] Zie ook Rechtbank Amsterdam 9 mei 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:2984, r.o. 4.4 en Geschillencommissie Kifid, nrs. 2021- 0335 en 2022-0148.